SVERIGES RIKSDAG

# Motion till riksdagen 2026/27:2521

**av Camilla Brodin m.fl. (KD)**

# Upprivande av könstillhörighetslagen

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riva upp den nya könstillhörighetslagen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biologiskt kön bör vara utgångspunkt vid fängelseplacering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om transvården och att tillsätta en statlig utredning om hur transvården har bedrivits och bedrivs i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

## Motivering

Våren 2024 beslutade riksdagen om en ny könstillhörighetslagstiftning. Det skedde på initiativ ifrån Moderaterna och Liberalerna i Socialutskottet, med stöd ifrån Socialdemokraterna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna reserverade sig, och sedan lagen trädde i kraft 1 juli 2025 så har vi agerat för att riva upp den nya lagstiftningen. Vi menar att den nya lagen riskerar att få allvarliga konsekvenser för barnen och ungdomarna som berörs.

Kristdemokraterna anser för det första att den nya lagstiftningen bör rivas upp på grund av att den innebar en sänkning av åldersgränsen för juridiskt könsbyte till 16 år. Professorer och specialistläkare inom psykiatrin har varnat för att möjligheten att byta juridiskt kön i unga åldrar skulle kunna leda till att självuppfattningen förstärks, och blir första steget mot hormonbehandlingar och oåterkalleliga fysiska ingrepp som annars inte hade behövts. Det har nämligen visat sig att könsdysforin kan avta eller helt förvinna efter puberteten.

Ett annat skäl att upphäva lagen är föreställningen att kön är något som alla fritt ska kunna välja själv, trots att det inte finns någon diagnos om könsdysfori. Vi kristdemokrater anser inte att om man är man eller kvinna ska vara något godtyckligt. Vår utgångspunkt är att juridiskt kön ska stämma överens med det biologiska könet. Vi anser att det även i fortsättningen ska vara möjligt att byta juridiskt kön, men först efter en medicinsk utredning, en diagnos om könsdysfori och ett godkännande ifrån Socialstyrelsen. Vi motsätter oss alltså den förenklade prövningen av könsidentiteten i den nya könstillhörighetslagen.

I och med den nya lagstiftningen så blev det fritt fram att byta kön i passet och juridiskt, även om man inte har könsdysfori och oavsett hur länge man har haft föreställningen att man tillhör det andra könet. När nu möjligheten att ställa krav på en diagnos om könsdysfori inför ett juridiskt könsbyte och läkarna inte får möjlighet att fästa vikt vid hur länge en person har identifierat sig med det andra könet, då påverkas vårdpersonalens möjlighet att göra en ordentlig utredning. Risken är att man missar andra förklaringar till hur en person mår och upplever sig själv, och att barn inte får det stöd de behöver. Psykisk ohälsa, exempelvis ångest och autism, är vanligare bland personer som lider av könsdysfori. Och det är vanligt bland personer med autism att inte fullt ut kunna relatera till sin kropp, särskilt i tonåren. Det är därför inte ansvarsfullt att bekräfta barn och ungdomar i deras upplevda könsidentitet genom ett könsbyte utan att man först har gjort en ordentlig utredning.

För det tredje ansåg vi att det var fel att den som har bytt juridiskt kön får ett helt nytt personnummer varje gång man byter kön. Detta eftersom det öppnar för ett missbruk av lagstiftningen av personer som inte alls lider av könsdysfori men som i vissa avseenden vill försvåra sin egen spårbarhet.

Sverige behöver förbättra vården och korta väntetiderna till stöd för personer som lider av könsdysfori, men den nya könstillhörighetslagen leder helt fel.

Det är därför dags att återgå till bestämmelserna rörande åldersgräns, medicinsk utredning inför juridiskt könsbyte och godkännanden ifrån Socialstyrelsen som gällde fram till den 1 juli 2025. Riksdagen bör ställa sig bakom vad som anförs i motionen om att riva upp den nya könstillhörighetslagen, och tillkännager detta för regeringen.

Vid beslut om nya könstillhörighetslagen förändrades fängelselagen för att i vissa situationer ge Kriminalvården möjlighet att placera en biologisk man som bytt juridiskt kön till kvinna bland andra män, och omvänt. Det är dock uppenbart att förändringarna av fängelselagen i samband med beslutet om den nya könstillhörighetslagstiftningen inte har var tillräckliga.

Vi har fått en situation i Sverige där en man som döms till fängelse, exempelvis för mord, enkelt kan byta juridiskt kön i fängelset, och därefter flyttas till kvinnoanstalt för att avtjäna sitt straff bland kvinnor. Mot bakgrund av att det har blivit så mycket enklare att byta juridiskt kön så behöver fängelselagen förändras så att utgångspunkten blir att det är biologiskt kön och inte juridiskt kön som avgör om man får avtjäna sitt straff bland kvinnor eller män. Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i motionen om att biologiskt kön bör vara utgångspunkt vid fängelseplacering, och tillkännager detta för regeringen.

Det finns skäl att ifrågasätta transvården som har bedrivits i Sverige. Det är mycket långtgående att sätta in pubertetsblockerare och hormonbehandlingar på väldigt unga personer, och att till och med operera bort brösten på unga flickor som tvivlar på sin könsidentitet. Det är givet forskningsläget svårt att se att detta skulle vara rätt sätt att hjälpa barn som lider av könsdysfori.

Det har under en längre tid stått klart att vården av personer som lider av könsdysfori behöver kvalitetssäkras, förbättras och att vårdresultaten behöver följas upp på ett bättre sätt för att kunna utvärderas. Vården för transpersoner har därför pekats ut som ett område för nationell högspecialiserad vård, vilket är viktigt. Socialstyrelsen har dessutom dragit i handbromsen när det gäller att sätta in hormonbehandlingar och pubertetsblockerare på ungdomar. De nya riktlinjerna behöver implementeras, och det är mycket allvarligt om de nya rekommendationerna inte följs eller om de inte har haft någon effekt.

Regeringen behöver först och främst via sina expertmyndigheter säkerställa att transvården bedrivs utifrån evidens och i enlighet med Socialstyrelsens rekommendationer. Därutöver behöver regeringen tillsätta en statlig utredning som kan

genomlysa hur transvården har bedrivits och bedrivs i Sverige. Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i motionen, och tillkännager detta för regeringen.

*Camilla Brodin (KD)*

*Hans Eklind (KD)*

*Larry Söder (KD)*

*Lili André (KD)*

*Mikael Oscarsson (KD)*

*Kjell-Arne Ottosson (KD)*

*Christian Carlsson (KD)*